

Bilaga till planprogram - för Södra Sandviken

Dialogtillfällen

I denna bilaga redovisas två sammanfattningar av de dialoger som genomförts inom arbetet med planprogrammet för Södra Sandviken: den första delen är en sammanfattning av den genomförda initiala medborgardialogen som ägde rum inom programområdet. Den andra delen utgör en sammanfattning av de temamöten som genomfördes vid fem tillfällen tillsammans med medborgarrådet

Medborgardialog

Den 14 september 2024 genomfördes en medborgardialog inom programområdet för Södra Sandviken. Över 200 personer deltog och bidrog med sina erfarenheter, perspektiv och idéer kring hur området kan utvecklas och bevaras framöver. Invånarnas tankar, synpunkter och utvecklingsförslag samlades in under dialogtillfället men även via en digital enkät. Enkäten kunde nås genom en QR-kod på dialogkortet som fanns på plats, men fanns även tillgänglig via kommunens webbplats. På så sätt kunde även personer som inte deltog på plats, eller som ville svara i efterhand, att lämna sina synpunkter. Synpunkterna täckte in ett brett perspektiv, från mindre förbättringsåtgärder i den befintliga miljön till mer omfattande och långsiktiga utvecklingsidéer. Den stora variationen i förslagen beror delvis på att dialogen genomfördes i ett tidigt skede av processen, då kommunen ännu inte hade en fastställd inriktning för områdets framtida utveckling. Dialogen gav därför utrymme för ett öppet samtal och ett brett idéutbyte om platsens utveckling kopplat till de möjligheter och förutsättningar som finns. På plats under medborgardialogen fanns åtta tjänstepersoner från olika enheter och förvaltningar. Syftet var att säkerställa en bred kompetens på plats, så att frågor kunde besvaras och information om området kunde förmedlas på ett tydligt och korrekt sätt.

Den stora och breda variationen av synpunkter kring utvecklingen av Södra Sandviken, betonar områdets stora betydelse som rekreationsområde för både boende och besökare. Många beskrev Sandviken som ett av kommunens mest uppskattade friluftsområden och att framtida utveckling bör ske med respekt för platsens rekreations- och naturvärden, identitet och som den mötesplats som området är idag. En återkommande önskan handlade om att stärka möjligheterna till rekreation och aktiviteter året runt. För sommarsäsongen efterfrågades fler badmöjligheter, bryggor, lekplatser och aktivitetsytor. De utvecklingsförslag som ansågs kunna lyfta området under vintersäsongen handlade om behovet av bättre förutsättningar för skridskoåkning, skidspår och möjligheter till vinterbad. En stor mängd besökare uttryckte att en mindre servering i form av kiosk eller restaurang skulle göra området mer levande även under vintermånaderna. Generellt fanns en stor efterfrågan av utegym, upprustade motionsslingor, samt spontana rörelseytor. Det framkom även idéer om bastuflotte, bättre och fler grillplatser samt fler sittmöjligheter i mer attraktiva lägen och utformning.

Vanligt förekommande frågor handlade även om tillgänglighet och trygghet inom området. Många ville se ett mer tillgängligt och sammanhängande stråksystem, bland annat genom bättre gång- och cykelvägar, tillgänglighetsanpassade stigar, belysning

runt vissa promenadstråk samt tydligare kopplingar mellan Sandtorpsudden, Dussmosstjärn, och området mot Bofors. Samtidigt fanns en oro kring belysningens påverkan på områdets naturvärden, särskilt för fladdermöss och andra nattaktiva arter, vilket gör att flera efterfrågade försiktig och naturanpassad ljussättning. Förslag om en bro från Valåsen i öster, över mot programområdet, återkom som en idé för att knyta samman viktiga stråk och förbättra tillgängligheten för fotgängare och cyklister.

Frågor som rörde infrastruktur, särskilt gång- och cykelvägar, utgjorde en central del av de inkomna synpunkterna. Många upplever att området har goda förutsättningar för att stärka ett hållbart resande, men att dagens infrastruktur inte fullt ut motsvarar behoven. Boende och besökare lyfte ett tydligt behov av mer sammanhängande och trygga stråk som knyter ihop östra delen med Karlskoga tätort. Tillgänglighet lyftes även ur ett socialt perspektiv, där flera betonade vikten av att badmöjligheter, stråk och stigar bör anpassas för personer med nedsatt rörelseförmåga. Även att vägar, inom området, bör förses med trottoarer och cykelväg.

Många synpunkter berörde ordning, skötsel och naturvård. Flera upplevde att olämplig sly och vegetation på flera ställen ska ha tagit överhand och försämrat både framkomlighet, utsikt och helhetsintryck. Igenväxta stigar, nedfallna träd och bristande skötsel av bänkar och broar nämndes i skötselsammanhang särskilt ofta. Även övergivna småbåtar och upplevd oreda i strandzonen sågs som viktiga platser att åtgärda. Vissa pekade även på sankar ytor som behöver hanteras för att området ska kunna användas på ett bra sätt. När det gällde service och besöksnäring fanns flera idéer om att åter öppna eller utveckla servering vid Sandviksbadet. Toaletter, duschar, parkeringar och gräsytor lyftes som funktioner i behov av upprustning. En stor grupp efterfrågade camping eller enklare ställplatser, eftersom många redan använder området för övernattnings i husbil trots att det saknas specifika platser för detta.

Sammanfattningsvis upplevde många att Södra Sandviken är en unik tillgång för Karlskoga. Många av besökarna var positiva till att kommunen nu vill utveckla området tillsammans med medborgarna, men samtidigt rådde en önskan om att bevara områdets natur- och rekreationsområden och undvika överexploatering. Att utveckla området med omsorg och utifrån efterfrågan, detta menade besökande Karlskogabor är nyckeln till ett attraktivt område. Flera betonade också att det viktiga är att stärka det som redan fungerar, åtgärda brister i skötsel och tillgänglighet samt utveckla service och aktiviteter utifrån vad som redan, enligt besökarna, är attraktivt. Ett flertal personer gav Strandvallens aktivitetspark som exempel. Många uttryckte under medborgardialogen en uppskattning över att de får komma till tals och hoppas att processen med planprogrammet nu leder till konkreta förändringar.

Medborgarrådsmöten

Medborgarrådet bestod av tolv Karlskogabor som anmälde sitt intresse i samband med medborgardialogen den 14 september. Intresset var stort och deltagarna valdes därför ut genom lottning för att säkerställa en rättvis urvalsprocess. Rådet träffades vid sex tillfällen. Fem av dessa möten fokuserade på ett av fem tematiska områden. Det sjätte mötet var ett återkopplingsmöte där rådet fick möjlighet att lämna feedback på programmet samt ställa frågor. Under träffarna med medborgarrådet var ett antal tjänstepersoner från kommunen närvarande. Från samhällsledningsenheten deltog

Niklas Olsson, Per Green och Kajsa Olsson under samtliga möten. Till varje möte var det en tjänstepersoner närvarande, dessa med specifik kunskap om de olika temaområdena. Under första mötet som handlade om infrastruktur deltog Daniel berg från samhällsledningsenheten. Under det andra mötet vars temaområde var naturvärden deltog Oscar Sävström. Under det tredje tillfället var temaområdet fritid och rekreation, med Magnus Ahlberg och Patrik Hinderesson. Det fjärde mötestillfället diskuterades sociala värden tillsammans med Per Wassberg samt under det sista och avslutande mötet som var bostad och camping deltog Kajsa Olsson, Niklas Olsson och Per Green. Nedan följer en sammanställning av frågorna och en sammanfattning av de huvudsakliga synpunkter och förslag som framkom.

Första träffen med medborgarrådet

Fråga 1.

Vad tycker du om möjligheterna att gå och cykla till Sandvikens stränder?

Tänk även på hur tillgängliga gång- och cykelvägarna är, samt om det finns behov av fler eller bättre kopplingar till befintliga stråk.

Medborgarrådet ansåg att det bör finnas bättre möjligheter att ta sig till och från programområdet. Det gäller framförallt en förbättring av cykelinfrastrukturen ovan området men även möjligheten att parkera sin cykel samt göra vägen över E18 tryggare. Skyltning är enligt rådet en viktig fråga. Att besökare som inte känner till området ska ha möjlighet att hitta dit, detta genom bättre skyltning från E18. Skyltning inom området är även viktigt, att markera ut stränderna, stigarna, verksamheten och andra aktiviteter som finns anses vara en trygghetsfaktor liksom gör att området uppfattas som mer attraktivt och omhändertaget. De befintliga vägar inom området bör rustas upp med mindre grusstorlek. Gång- och cykelvägen söder om Backa Strand bör belysas för att främja en känsla av trygghet, det beskrivs som viktigt då denna väg ofta används för att ta sig till och från programområdet mot centrum.

Fråga 2.

På vilket sätt anser du att parkeringssituationen i området kan utvecklas för att bättre möta behovet, särskilt vid Sandtorpsbadet?

Tänk även på hur parkeringarna kan användas mer effektivt, hur behoven varierar under året och möjligheter att underlätta andra färdssätt än bil.

Aktiviteter som lockar människor finns redan idag inom programområdet. Om/när området utvecklas betonar medborgarrådet vikten av fler parkeringsmöjligheter. Parkeringar vid Sandtorpsudden behöver förstärkas, det vill säga bli fler och rustas upp, speciellt sommartid. Under sommarmånaderna beskriver de parkeringsplatser som en brist, bilar parkeras på gräsyrtorna och längs sommarvägen inom programområdet, detta skapar sämre tillgänglighet och bidrar till försämrad trygghet och säkerhet för barnen som rör sig i området. Förslag om ny parkeringsyta framkommer därför. En förlängning av den befintliga parkeringsytan vid Sandtorpsbadet i östlig riktning mot pumphuset som även fortsätter förbi pumphuset och bort mot Sommarvägen. Parkering föreslås även kunna finnas där hundrastgården är belägen idag. I och med detta förslag kan

hundrastgården flyttas till annan plats alternativt tas bort. Cykelparkeringar beskrivs också saknas inom området. Detta bör tillskapas för att skapa goda förutsättningar för att människor ska vilja/kunna ta cykel till området. Det ska vara tydligt var bilister och cyklister bör och får parkera. Det kan även finnas laddplatser för både bil och cykel.

Fråga 3.

Vilka faktorer påverkar tryggheten när du går eller cyklar i området? Finns det några specifika platser och i så fall vilka?

Tänk även på hur synlighet, infrastruktur och andra aspekter kan bidra till trygghetskänslan, och om det finns platser som kan förbättras och hur.

Belysning nedanför Backa strand efterfrågas. Idag är platsen mörk och kan upplevas som otrygg under kvällstid när mörkret är påtagligt. Belysningen får gärna vara dimbar alternativt sensorstyrd. Även, om det förverkligas, bör ske i lägre form och vara sensorstyrd. Frågan kring belysning runt om udden skapade oenighet i gruppen. Dock diskuterades frågan mer positivt när bilder på lägre, sensorstyrd belysning som harmonierar med omgivningen visades. Slyröjning är något gruppen nästintill är eniga om. Genom att röja upp längs gång- och cykelbanor skapas en trygghetskänsla på grund av att det bidrar till bättre sikt för fotgängare och cyklister. Även bättre snöröjning/plogning diskuterades som en förbättringsmöjlighet. Generell skyltning inom området beskrivs som en brist och behöver ses över för att platsen ska kännas omhändertagen och tillgänglig.

Andra träffen med medborgarrådet

Fråga 1.

Vad tycker du är en fin naturupplevelse?

Fundera på vad du uppskattar mest, de mer orörda miljöerna eller de mer välskötta miljöerna? Finns det nivåer på skötsel och tillrättalagda besöksmål som kan vara gynnsamma för området?

Under medborgarrådsmötet beskrev medborgarrådet vikten av att bevara orörda naturområden men samtidigt förbättra framkomlighet och våga utveckla området. Förslag om naturum ställs till deltagarna, de tycker delvis att detta är en bra idé då de gillar bevarande av naturen. De ser en vinst i att bevara de värden som finns på platsen och speciellt kring Dussmosstjärn och Sandtorpsudden. Vikten i att speciellt barn och äldre ska ha god tillgänglighet till naturområden beskrivs, att välskötta miljöer bidrar positivt till folkhälsan. Åtgärder vid Dussmosstjärn anses viktigt, även röjning nedanför Backa Strand. Där ligger idag båtar och vrak som förstör naturmiljön. Förslag ges kring fler grillplatser runt om i området även bryggor för bad och båt.

Fråga 2.

Hur kan man få ett hållbart aktivt friluftsliv när naturvärdena är viktiga för området?

Fundera på om anläggningar som P-platser, GC-vägar, leder, bänkar, grillplatser, badland, discgolfbana, hundrastplats, lekmöjligheter vid vattnet m.m. negativt påverkar upplevelsen av naturen i området.

För att få ett aktivt friluftsliv föreslås en spridning av aktiviteter, på olika platser inom området samt för olika åldersgrupper. De fina stigarna som idag finns bör även märkas ut med informationsskyltar samt sträckning för dessa. Det bör även finnas någon typ av café eller liknande så människor vill komma till området, även sittplatser bör vara placerade runt omkring området. Hundrastgården menar deltagarna bör tas bort alternativt flyttas då den inte fyller sitt rätta syfte där den är placerad idag. Badbryggor likt Askimsbadet i Göteborg ges som förslag för utveckling av området.

Fråga 3.

Vad saknas, alternativt finns för mycket av inom området för att öka områdets attraktivitet?

Fundera på hur vi kan skapa en attraktiv miljö för människor i olika åldrar, året runt. Vilka faktorer gör att platsen blir inbjudande och funktionell under både sommar och vinter? Hur kan vi förbättra miljön så att den blir mer tillgänglig, trivsamt och hållbart? Tänk på t.ex. bryggor, olika zoner för olika aktiviteter, naturum, vattenland osv...

Medborgarrådet beskrev att det finns för mycket olämplig sly och gamla träd som bör röjas bort, detta kommer att höja standarden och attraktiviteten i området. Det finns gångstigar och vandringsleder som behöver fixas till, kanske genom spångar och broar vid sankade delar. Medborgarrådet beskrev en avsaknad av lekplatser, och föreslog placering av denna vid cykelbanan under pumphuset, lekplatserna kan vara naturinspirerade. Rådet föreslog även en plats som kan vara inbjudande även under kvällarna, en plats att titta på stjärnorna, till exempel ett uppvärmt hus med bra syn uppåt, det kan även vara ett ställe för skridskoåkare att värma sig på vintern och en del av café/restaurangverksamheten. Det saknas enligt rådet solplatser i form av bänkar eller solsängar. Tydlig entré till området föreslogs även för att visa var området startar, här kan även informationstavlor placeras. Lämpliga ytor för ställplats för husbilar diskuterades, detta för att motivera att parkeringsplatserna endast ska vara för dagsbesökande gäster. Naturkojor eller kåtor kan även vara i närheten av dessa ställplatser.

Tredje träffen med medborgarrådet

Fråga 1.

Vilken typ av service och utbud ser ni framför er när ni besöker området Sandviksbadet/Sandtorpet vad gäller café och restaurang och liknande?

En verksamhet som är igång och kan sälja fika och/eller mat var viktigt för samtliga av medborgarrådets deltagande. De ansåg det som viktigt att skapa förutsättningar för aktiviteter nära fiket så att fler nyttjar det, även att det kan ske någon form av uthyrning/utlåning av prylar från fritidsbanken. Förslag om ett antal nya aktiviteter framkom, några av dessa var byggnation av en scen för olika framträdanden/dans, arrangering av båtturer längs Möckelns strand med start vid programområdet samt

skapa en utomhusbio. Efterfrågan att discgolfbanans dragning kan ändras och byta håll så att hål 1 blir hål 18 vilket gör att starten sker vid verksamhet- och servicehuset. Där kan även discar finnas att låna/hyra. Alla förslag framkom för att kunna hålla en verksamhet igång. Förslag om camping uppkom men fokus flyttades direkt till ställplatser som ett mer lämpligt alternativ för att inte ta för stor yta i anspråk och påverka det som idag är till för allmänheten.

Fråga 2.

Hur kan vi bäst anpassa områden för att vara tillgängliga för personer med olika funktionsvariationer? Vilka aktiviteter och faciliteter, utöver toaletter, bör prioriteras för att skapa en inkluderande miljö – till exempel promenadstråk, fiske eller bad?

Medborgarrådet var eniga om att förutsättningar bör ses över för återskapande av en badramp för rörelsenedsatta. Ses över bör även stigar och vandringsleder för att möjliggöra för äldre och funktionsnedsatta att kunna ta del av dessa. Fler sittplatser där människor kan vila under sina promenader runt om i programområdet bör tillskapas, speciellt runt Dussmosstjärn där naturvärden är tydliga i form av ett rikt fågelliv och den röda näckrosen. Även röja upp runt de befintliga bänkar som finns utplacerade runt Sandtorpsudden. I och med förslaget för fler parkeringsplatser bör ett antal av dessa vara märkta och handikappanpassade.

Fråga 3.

Hur ser ni på behovet av fler mötesplatser i programområdet? Vilka typer av mötesplatser saknas idag, och var skulle de bäst placeras? Tänk året runt-aktiviteter.

Bastu för uthyrning föreslog rådet som en året runt-aktivitet, även platser att kunna värma sig på, såsom stugor eller hyddor. Grillplatser som görs tillgängliga året runt. Även grillplatser som kan vara en social yta, fler grillplatser på samma yta kan främja sociala möten människor emellan. Dessa områden bör vara vindskyddade så besökare kan vistas där även när det inte är varmt och soligt.

Fjärde träffen med medborgarrådet

Fråga 1

Hur kan vi främja och utveckla möjligheterna till motion och spontanidrott i området?

Medborgarrådet föreslog ett antal utvecklingsmöjligheter som kan få människor att röra sig spontant. Exempelvis genom att på olika ställen märka ut 50-meters sträckor och ha hastighetsmätare bredvid, kanske i närheten av ett nytt utegym och multiarena. Det kan finnas volleybollplaner, fotbollsplaner, ske en upprustning av basketplanen, spara en yta där fina förutsättningar finns för att yoga, och liknande aktiviteter kan ske, även att göra likt vid näset, markera ut en hälsans stig. Skyltning till vandringsleder och stigar kan göra att människor hittar till dessa och därigenom väljer att röra sig där. Det framkom även tankar om att hålla en väldigt låg ambitionsnivå i området, att inte göra mer än att förvalta området så att det är snyggt och rent.

Fråga 2

Hur kan vi utveckla badstränderna?

Medborgarrådet ansåg att stränderna kan utvecklas genom bryggor för bad och båt samt flytbryggor där besökare kan ligga och sola, även hammockar på stränderna. De önskade även en förlängning av stränderna, och specifikt Sandviksbadet. Genom att röja ner sly och en del olämpliga träd kan stranden utvecklas och möjliggöra för fler fotbollsmål och volleybollplaner. Trädäck i form av språngboar kan höja strandområdenas utseende och samtidigt stärka tillgängligheten. Det framkom även en vilja om att det kan finnas partytält att hyra för att kunna bedriva festligheter och bröllop nere vid verksamhetshuset vid Sandviksbadet.

Fråga 3

Vilka utvecklingsmöjligheter finns för att området ska kunna vara en plats för aktivitet och friluftsliv även under vintertid?

För att aktiviteter under vintertid ska vara möjligt enligt medborgarrådet föreslås en bättre snöröjning. Detta kan främja vinterfiske, långfärdsskridskor och vinterbad. Det efterfrågades även café och kiosk för att göra aktiviteterna i området under vintertid mer attraktiva. Grillplatser med tak efterfrågas även.

Femte träffen med medborgarrådet

Fråga 1

Om bostäder skulle byggas här – vad tycker du är viktigt att tänka på för att det ska bli så bra som möjligt? Finns det delar av området du ser som mer eller mindre lämplig för ny bebyggelse? Vad tycker du är viktigt att ta hänsyn till för att det ska bli bra för dig?

Bostad inom programområdet var en fråga som delade medborgarrådet. Förslag om bostadsutveckling nordväst om programområdet framkom (detaljplan inom Löjan 5 pågår) istället för inom området. Om bostadsutveckling å andra sidan skulle ske inom programområdet bör den inte göra anspråk på för stor del av markytan. Det bör heller inte, enligt rådet, bli några höghus som inte passar in i området utan inspireras av något lägre bostäder i andra delar av kommunen.

Fråga 2

Om det byggs nya bostäder här- hur borde de se ut för att smälta in men samtidigt lyfta området? Hur gestaltar man sådana byggnader utan att förstöra den naturliga miljön?

Medborgarrådet efterfrågar, om bostadsbebyggelse kommer att ske, billiga bostäder för alla som inte är för höga eller tar upp för stor yta. Gestaltningen ska passa in i befintlig miljö och inte sticka ut för mycket.

Fråga 3

Finns det ytor som du tycker passar särskilt bra eller mindre bra för camping? Varför? Vilka möjligheter och utmaningar finns det med att utveckla fler besöksfunktioner i Sandvikenområdet? Hur påverkas områdets karaktär och miljö – med tanke på närheten

till Valåsens sågverk, infrastruktur, befintliga eller planerade bostäder, Möckeln, stränderna och dagvattenhantering? Och hur ska en entreprenör kunna få någon vinning i att satsa här – finns det potential för lönsam verksamhet kopplat till platsens utveckling? Hur kan en camping- eller ställplats i Sandviken utformas för att erbjuda mer än bara övernattning, t.ex. genom aktiviteter som vattenland, fiske, vandring eller cykling?

Medborgarrådet menar att camping inte är lämpligt på platsen med tanke på Moelvans bullrande och på grund av den myggproblematik som de uppfattar finns i området. Mindre yta för ställplatser där det är ordning och reda kan dock vara ett alternativ. För att det ska fungera måste någon förvalta ytan för ställplatserna väl. Även trädkojor eller flottar kan fungera tillsammans med ställplatser, det kan göra området attraktivt och få människor att vilja besöka platsen. Någon typ av uppställningsplats inom området anser medborgarrådet som viktigt för att främja verksamheten i form av exempelvis café samt för att parkeringen ska vara endast för biltrafikanter.

Sjätte mötet med medborgarrådet

Det sjätte mötet var ett återkopplingsmöte. Mötet syftade till att medborgarrådet, 26 november, innan programmet går ut på samråd, fick ett ta del av den färdiga programhandlingen. Fem dagar före mötestillfället fick rådet allt materialet utskickat för att få god tid på sig för genomläsning av planprogrammet samt denna tillhörande bilaga och för att revideringstid för tjänstepersonerna blev möjlig efter mötet. Det var en god uppslutning, endast tre personer från rådet saknades. Dessa fick möjlighet att lämna synpunkter via e-post och telefon. Mötet inleddes med en genomgång av arbetsprocessen, från start, det vill säga medborgardialogen som hölls i september 2024, sammanställningen av allt material samt arbetet med den tematiska arbetsgruppen bestående av tjänstepersoner från kommunen samt kring internremissen. Även hur arbetet kommer att gå till och se ut framåt, här beskrevs samråd, efterarbete med eventuella ändringar samt ett framtida antagande. Syfte med programmet samt upplägg av programmet diskuterades och förklarades för att sedan, del för del, gå igenom planförslaget. När genomgången var klar öppnades det upp för diskussion och frågor. Det framkom att medborgarrådet inte hade någon större motsättning till förslagen och betonade att innehållet stämde bra överens med de utvecklingsförslag som tagits upp under de fem föregående träffarna. Rådet hade inget tillägg eller liknande utan uttryckte en önskan om att realisera planprogrammets planförslag.

